

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Lexicon Graecolatinum Novvm

**Scapula, Johannes
Zwinger, Jacob**

Basileae, 1628

De mensibus, et eorum partibus

[urn:nbn:de:bsz:31-107465](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-107465)

Απλῆς	Simplex.
Διπλῆς	Duplex.
Τριπλῆς	Triplex.
Τετραπλῆς	Quadruplex.
Πενταπλῆς	Quintuplex.
Ἑξαπλῆς	Sexuplex.
Ἑπταπλῆς	Septuplex.
Ὀκταπλῆς	Octuplex.
Ἐναπλῆς	Noncuplex.
Δεκαπλῆς	Decuplex. Et ita deinceps, ἕκαστος ἑκατοντάκις, χίλιακις, μυριακις. Quibus addit infinitū πλάσιον, multiplex.

Sequuntur ea quæ in πλάσιον ἀριθμοῦ.

Διπλασιῶν	Duplus.
Τριπλασιῶν	Triplus.
Τετραπλασιῶν	Quadruplus.
Πενταπλασιῶν	Quincuplus.
Ἑξαπλασιῶν	Sexuplus.
Ἑπταπλασιῶν	Septuplus.
Ὀκταπλασιῶν	Octuplus.
Ἐναπλασιῶν	Noncuplot.
Δεκαπλασιῶν	Decuplus.
Ἡμισπλασιῶν	Vigecuplus. Et sic deinceps usque ad ἑκατοντάκις seu ἑκατοστάκις, centuplus: χίλιακις, milleuplus: μυριακις, decem milleno numero actus. Quibus itidem addit infinitū πλάσιον, multiplex seu unuplex.

Substantius quædam ex numeralibus derivata.

Μονάς	Unitas numerus singularis.
Δυάς	Dualis numerus, secundū alios Binarius.
Τριάς	Ternarius numerus, vel Triunitas.
Τετρας	Quaternarius numerus.
Πεντάς, ἢ Πενταπέντες	Quintarius numerus.
Ἑξάς	Senarius numerus.
Ὀκτάς	Octonarius numerus.
Ἐνάς	Nonenarius numerus.
Δεκάς	Denarius numerus.
Ἑνδεκάς	Vadenarius numerus.
Δωδεκάς	Duodenarius numerus.
Ἐκδέκας	Vicenarius numerus.
Τριεκάς	Ticenarius numerus. Et ita deinceps usque ad ἑκατοντάκις, centenarius numerus: χίλιακις, millenarius numerus: μυριακις, numerus denarius millesimatus.

Adverbia numeralia.

Sunt et adverbia quædam ex numeralibus nominibus orta.

Ἄσπῃ	Semel.
Δί	Bi.
Τρίς	Ter.
Τετρας	Quater.
Πεντάς	Quingies.
Ἑξάς	Sexies.
Ἑπτάς	Septies.
Ὀκτάς	Octies.
Ἐνάς	Novies.
Δεκάς	Decies.
Ἑνδεκάς	Vodecies.
Δωδεκάς	Duodecies.
Τριεκάς	Tredicies.
Τετραεκάς	Quaterdecies.
Πενταεκάς	Quindecies.
Ἑξαεκάς	Sedecies.
Ἑπταεκάς	Decies septies.
Ὀκταεκάς	Decies octies.
Ἐναεκάς	Decies novies.
Ἐκδέκας	Vigecies, seu Vicies.
Τριεκάς	Trigecies, seu Tricies.
Τετραεκάς	Quadragies.
Πενταεκάς	Quinquagies.
Ἑξαεκάς	Sexagies.
Ἑπταεκάς	Septuagies.
Ὀκταεκάς	Octogies.
Ἐννεαεκάς	Nonagies.
Ἐκαεκάς	Centies.
Ἑκαεκάς	Docenties.
Τριακοεκάς	Trecenties.
Τετρακοεκάς	Quadringenties: & sic deinceps.
Χίλιας	Milles.
Ἑκαχίλιας	Bi milles: & sic deinceps.
Μυριαχίλιας	Decies milles.
Ἑκαμυριαχίλιας	Vicies milles: & sic deinceps usque ad μυριαχίλιας, μυριαχίλις.

In infinitum autem est πλάσιον multoties, scriptus. Quibus addit περακις, quousque & tones.

DE MENSIBVS, ET EQVIVOCIS PAVTIENS.

DONDE apud omnes gentes eorum fuisse menses: sed non eadem apud omnes fuit ratio: in primis veteris Attici mensis non conveniunt cum nostris, quod illi fuit & Hebraeorum mensis, tantum ad lunæ cursum computarentur. Luna auspiciante & sinente mensis: postea vero ita descripti sint, ut in conficiendo anno magis ad Solis cursum quadrarent. Apud Atticos primus mensis à solitino festivo inchoabat annum: quod quum fore incidat in medium mentem lunam apud nos, mensis qui illi exacte respondeat, opponere non possumus, quum videamus eum partem sibi ex Junio capere, partem ex Julio, quæ ratio eadem deinceps est in cæteris. Quoniam autem apud Græcos scriptores cætera occurrunt mentio non solum Atticorum mensium, sed etiam Aegyptiacorum & Hebraeorum, singulorum nomina & seriem subscribemus.

Atheniensium.

Ἐκαμβωίον, Junius. Primus hic fuit mensis Atticorum & anni initium, ut patet ex Dionys. Hal. Rom. antiq. lib. 1. idemque ab hecatoribus factis maioribus, quæ tunc habant, nomen accepit. Antiquus dictus fuit **Ἐκρινθίος**, (i. Saturnalis) à Boreo Hippodromus, à Macedonibus Lous, ut refert Plut. in Thest. & Cam. & Alex.

Μεταγίτιον, Junius à Metagitiis Apollinis factis. Hunc mensis fuisse secundum annot. Suid. post Harpocrationem.

Βοώρησιον, Augustus à Boedromis factis. Plut. in Aristide.

Μαμακίριον, Septembris: à Mæmæda quod turbidum æreum significat.

Μουσησίον, October, sic dictus à festo quod agitabatur in agris terræ iam collectis atque condatis, ut ex Plut. in Thest. colligere licet.

Ἀρτεμισίον, Novembris, dictus quod ἀρτεμις σπέρει τῆς γῆς, At Philost. vel non esse incertum scribit, denominatum ita ἀρτεμις ἄβδον. Unde & Plut. in Sylla & Appian. lib. 1. Bell. civil. de Marcrob. Saturn. lib. 1. cap. 1.

Ποσειδώνιον, (q. d. Neptunius) Decembris, ut interpres Suidas. Latinitate tamen cum comparat. Plut. in Cæsar.

Γαμηλίον, Ianuarius à Iunone quæ nuptiis preest, Suid.

Ἐλευθερίον, Februarius, à venatione cetorum.

Μαρτυρίον, Martius, à Munichis Diane factis. Plut. in Thest. Vide & Harpoc. & Suid.

Θαργηλίον, Aprilis, dictus ὡς ἔστι θάραξ, quod erat festum ex eo nominatum, quia in eo primis eorum frugum quas calor Solis θάραξ, ἢ θάλαρα τῆς γῆς produxerat, ἵδρι offerebantur.

Συρροφειόν, Maius, à sacris umbraculis. Vide Dionys. Hal. Rom. antiq. lib. 1.

Aegyptiacorum.

Θωθί, ἢ **Θωθί** ὁ Σιναϊτικὸς.

Παιφί, ἢ **Παιφί** ὁ Οὐτιβίος.

Ἀβύ, ὁ Νομβίος.

Χυά, ὁ Σεπτέμβριος.

Τυβί, ὁ Ἰανουάριος.

Μιχρί, ὁ Μάρτιος ὁ Φεβρουάριος.

Φαμενί, ὁ Ἀπριλιος.

Παχόν, ὁ Μάιος. 3. Μαι. 6. 38.

Πωθί, ὁ Ἰούνιος.

Ἐσιφί, ὁ Ἰούλιος. 3. Μαι. 6. 38.

Μισρί, ὁ Αὐγούστιος.

Hebraeorum.

Τισρί, ὁ Σεπτέμβριος.

Μαρשאνας, ὁ Οὐτιβίος.

Καθί, ὁ Νομβίος.

Τισρί, ὁ Δεκέμβριος.

Σιβά, ὁ Ἰανουάριος.

Ἀδάρ, ὁ Φεβρουάριος.

Νισάν, ὁ Μάρτιος.

Ἰσά, ὁ Ἀπριλιος.

Σιβά, ὁ Μάιος.

Ταμύ, ὁ Ἰούνιος.

Ἰσά, ὁ Ἰούλιος.

Ἐλὺλ, ὁ Αὐγούστιος.

De partibus mensis.
Dividunt Græci mensis finem in tres decadas seu τρίτην ἡμέραν, ut Pollox nominari posse ait. Primam vocant **μυριάς** ἢ **μυρία** sine ἄλλο, secundam **μυριάς** ἢ **μυρία**, vel **πρὶν** ἢ **κατὰ** tertiam **πρὶν** ἢ **μυρία** sine ἄλλο, aut **πρὶν** ἢ **μυρία** vel etiam **πρὶν** ἢ **μυρία**. Venantur igitur in diebus numerandis nominibus ordinalibus, **πρὶν** ἢ **μυρία**, **πρὶν** ἢ **μυρία**, seu **πρὶν** ἢ **μυρία**, **πρὶν** ἢ **μυρία**, sine ἄλλο, & sic deinceps usque ad primam eorumque mensis dies vocetur **μυρία** (quoniam in ea erat nonnullimum) decima quinta peculiariter ab Hesiodo **μυρία**, quoniam medium

